

De auteur Peter van Veen (1965) reisde het hele land door om met doven over hun leven te praten. Het resultaat is een boeiend en zeer leerzaam boek waarin nu eindelijk eens de doven zelf aan het woord komen. Tussendoor maakt de lezer op een beknopte wijze kennis met geschiedenisfragmenten over de dove mens van ruim voor onze jaartelling tot heden.

Een groot aantal doven tussen de 50 en 90-plus vertelt in gespreide fragmenten over hun leven, de frustraties, de beperkte ontplooiingskansen, de betutteling, de vooroordelen maar ook over de vreugde in hun leven. Omdat er in elk hoofdstuk belevingsfragmenten van de doven zelf staan leest het boek voor mijn gevoel heel prettig. Nu ken ik aardig wat van de geïnterviewde personen door persoonlijk contacten. Je beseft daardoor nog indringender hoe groot de veerkracht en trots van deze mensen is en hoe ze ondanks alle beperkingen die ze opgelegd kregen veelal toch iets moois van hun leven maakten. Het is een boek dat je niet alleen veel inzicht geeft, maar je ook beter in staat stelt om je in de wereld van de doofgeboren en vroegdove medemens te verplaatsen. Kortom, in deze tijd dat we op weg zijn naar een federatie van 1,5 miljoen Nederlanders met een gehoorbeperking, een waardevol boek vol egodocumenten om inspiratie uit te putten voor het naar elkaar toe groeien.

Tekenend voor de inleving van de auteur is zijn reactie op mijn vraag over de naamgeving van het boek. Ik citeer daarover.

Vraag: *Wat mij bezig houdt is de naamkeuze van het boek. Waarom deze naam? "Verhaal halen" is toch een term voor: "ter verantwoording roepen"? Ik lees het boek als een getuigenis en als "luisterboek" met achtergrondinformatie over de dove senioren van nu. Het is voor mij meer een "luisteren naar dove senioren". Vandaar de vraag naar het waarom van de titel.*

Antwoord: *De belangrijkste betekenis van de titel is dat ik het verhaal van doven heb willen opschrijven. Er zijn al verschillende boeken over de geschiedenis van doven, maar dat zijn veelal boeken geschreven door de doveninstituten, waarbij ze vooral hun eigen rol (hun eigen successen) belichten. Ik wilde een boek schrijven waarin doven zelf aan het woord komen en*

de geschiedenis beschrijven vanuit hun perspectief. Daarom de titel 'Verhaal halen bij doven'. Er zit echter ook een andere betekenis achter 'verhaal halen'. U constateert terecht dat je hiermee doven zelf ter verantwoording roept. De vraag is dan echter: waarvoor roep je ze ter verantwoording. Uit de geschiedenis blijkt dat je doven niet of nauwelijks ter verantwoording kunt roepen. Reden is dat ze geen verantwoordelijkheid kregen, vaak zelfs niet over hun eigen leven. Daar zit, volgens mij, ook zoveel verdriet bij doven. Ze wilden over zichzelf beslissen en niet ongelijkwaardig behandeld worden.

Als je het vanuit dit perspectief bekijkt heeft de titel iets cynisch.

Maar, wat hierboven staat moet iets genuanceerd worden. Ik constateer namelijk dat doven onderling ook nogal eens van mening verschillen over wat een 'echte dove' is. In de doven-gemeenschap was/is de sociale controle groot, wordt in hokjes gedacht en bestaan er verwachtingen hoe je je dient te gedragen (zoals je dat in iedere gemeenschap ziet). Ik heb doven gesproken die zeiden dat, in mijn ogen andere doven, geen echte doven waren omdat ze geen dove ouders hadden. Mijn uitgangspunt is dat je in de eerste plaats een mens bent met een naam en dan pas horend of doof. Dat betekent dat iedereen gelijkwaardig is en je mensen niet mag uitsluiten of veroordelen wanneer ze zich niet als 'echte dove' (wat dat dan ook moge zijn) gedragen.

Voor allen die naast ons staan is het ook een zeer aan te bevelen 'gebruiksboek', omdat achter in het boek naast een uitgebreid notitie overzicht, ook een bibliografie, zakenregister, personenregister en een website overzicht is opgenomen.

En dan nog een fragment uit de toelichting op de omslag van het boek: *'Laten wij elkaar aankijken, onszelf in de ander zien en in een taal spreken die wij beiden begrijpen.'*

Hoe lang is 't geleden dat doven op hun vingers getikt werden omdat ze gebaren gebruikten? Hoe is de relatie doof – horend? Hoe lukte het doven in de loop der tijd te emanciperen? Eeuwenlang zagen horende mensen doven immers als minderwaardig, zielig of onaangepast. In dit boek schetst hij

de geschiedenis van hun leven. En nog weet je aan het eind van dit boek niet helemaal hoe het vandaag de dag gesteld is met doven. Dankzij de emancipatiestrijd kwamen er wel betere voorzieningen, mochten doven een eigen taal gaan gebruiken, maar zijn zij zich hierdoor ook beter gaan voelen? Hoe kan een horende eigenlijk zijn visie geven op doof-zijn?

Aan het slot van het boek komt de auteur met verrassende uitspraken.

U kunt het boek kopen of bestellen via de boekhandel of bij bol.com en ook via Van Tricht uitgeverij. Informatie: boek 21,5 bij 15,5 cm, 232 pag. omslag in kleur, binnen zwart wit met veel foto's. Auteur: Peter van Veen
ISBN 9789077822555 Verkoopprijs € 22,50

Opmerking: gelijk met het boek is de website www.verhaalhalenbijdoven.nl gelanceerd. Hier kun je ingestuurde verhalen lezen en filmpjes bekijken. Ook kun je er je eigen verhaal/verhalen opzetten of aan de auteur aanbieden voor plaatsing. Een unieke kans, ook voor de plots-laatdoven